

Investicijų Lietuvoje ateities kryptis – žalias ir tvarus finansavimas

*Loreta Maskaliovienė
Finansų viceministrė
2019-11-15*

KUR MES ESAME?

GLOBALIŲ IŠŠŪKIŲ AMŽIUJE

Šaltinis: Shutterstock

Globalizacija
Iššūkiai ekonomikai
Technologijų revoliucija
Demografiniai pokyčiai, socialinė atskirtis ir demokratijos iššūkiai
Resursų stygius ir klimato kaita

LIETUVA – NE TIK EUROPOS SAJUNGOS, BET IR PASAULIO DALIS!

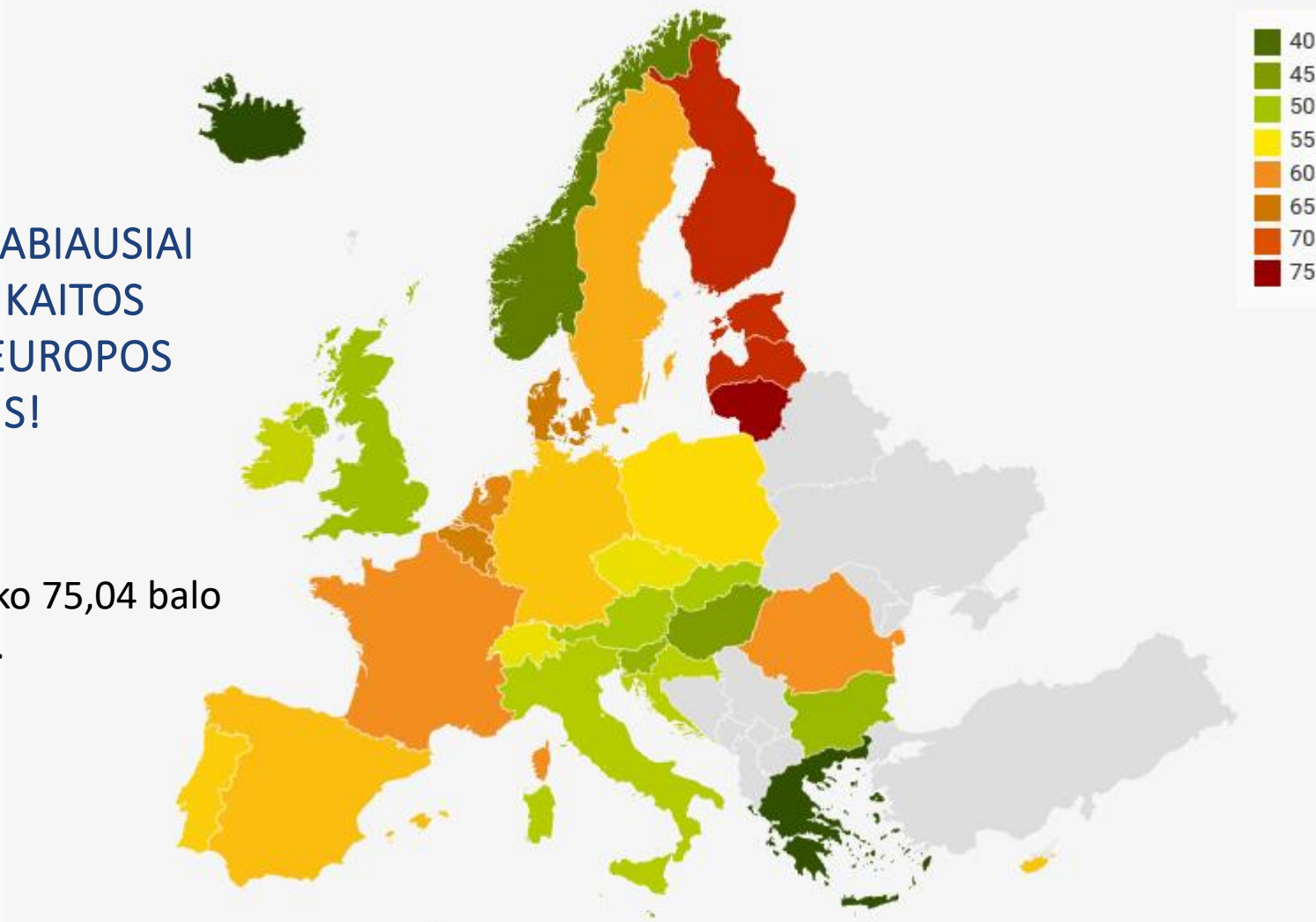
SVARBU – būti pirmesniems už pokyčius, atviriems naujovėms ir drąsiai priimti konkurencijos iššūkius!

KUR MES ESAME?

Based on the scale from 0 to 100. The higher the score, the more the country has been affected.

LIETUVA – LABIAUSIAI
KLIMATO KAITOS
PAVEIKTA EUROPOS
ŠALIS!

Lietuva surinko 75,04 balo
iš 100 galimų.

Šaltinis: GreenMatch (2019)

TARPTAUTINIAI TVARAUS VYSTYMOŠI ĮSIPAREIGOJIMAI

Paryžiaus
susitarimas dėl
klimato kaitos

vidutinės pasaulinės
temperatūros padidėjimą
išlaikyti mažesnį nei 2° C

Jungtinių tautų
tvaraus vystymosi
darbotvarkė

17 tvaraus vystymosi tikslų

- *Pasauliniu mastu skaičiuojama, kad iki 2030 m. reikės apie **6,9 trilijonų eurų** kasmetinių investicijų į infrastruktūrą tam, kad būtų pasiektas Paryžiaus susitarimo tikslas.*

INVESTICIJOS KLIMATO KAITAI – KODĖL NEBEGALIME LAUKTI?

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas dabar yra aukščiausias istorijoje!

2050 – reikės 3 kartus daugiau investicijų!

DĖL TO BŪTINA:

- **Ženkliai didinti finansavimo apimtį**
- **Mobilizuoti visus įmanomus finansavimo šaltinius**
- **Iš esmės keisti investavimo logiką ir prioritetus orientuojantis į „žalius“ sprendimus**

KLIMATO INVESTICIJŲ PASISKIRSTYMAS PASAULYJE

Destination region of climate finance, by public/private and mitigation/adaptation & dual benefit splits (USD billion, 2017/2018 annual average)

Šaltinis: Klimato politikos iniciatyva

ES TVARAUS FINANSAVIMO TIKSLAI

LRV VEIKSMAI TVARIŲ FINANSŲ SRITYJE

2018 m. išleistos žaliosios obligacijos

2019 m. pradėtas projektas kartu su EBRD
ir Europos Komisija

2019 m. LT prisijungė prie Finansų
ministrų koalicijos klimato veiklai

Kuriama Tarpinstitucinė darbo grupė

- *Klimato kaitos švelninimo tikslams ir uždaviniams įgyvendinti 2013-2017 m. skirta **1079,8 mln. Eur***

2021–2030 M. NACIONALINIS PAŽANGOS PLANAS

Vienas iš tikslų –

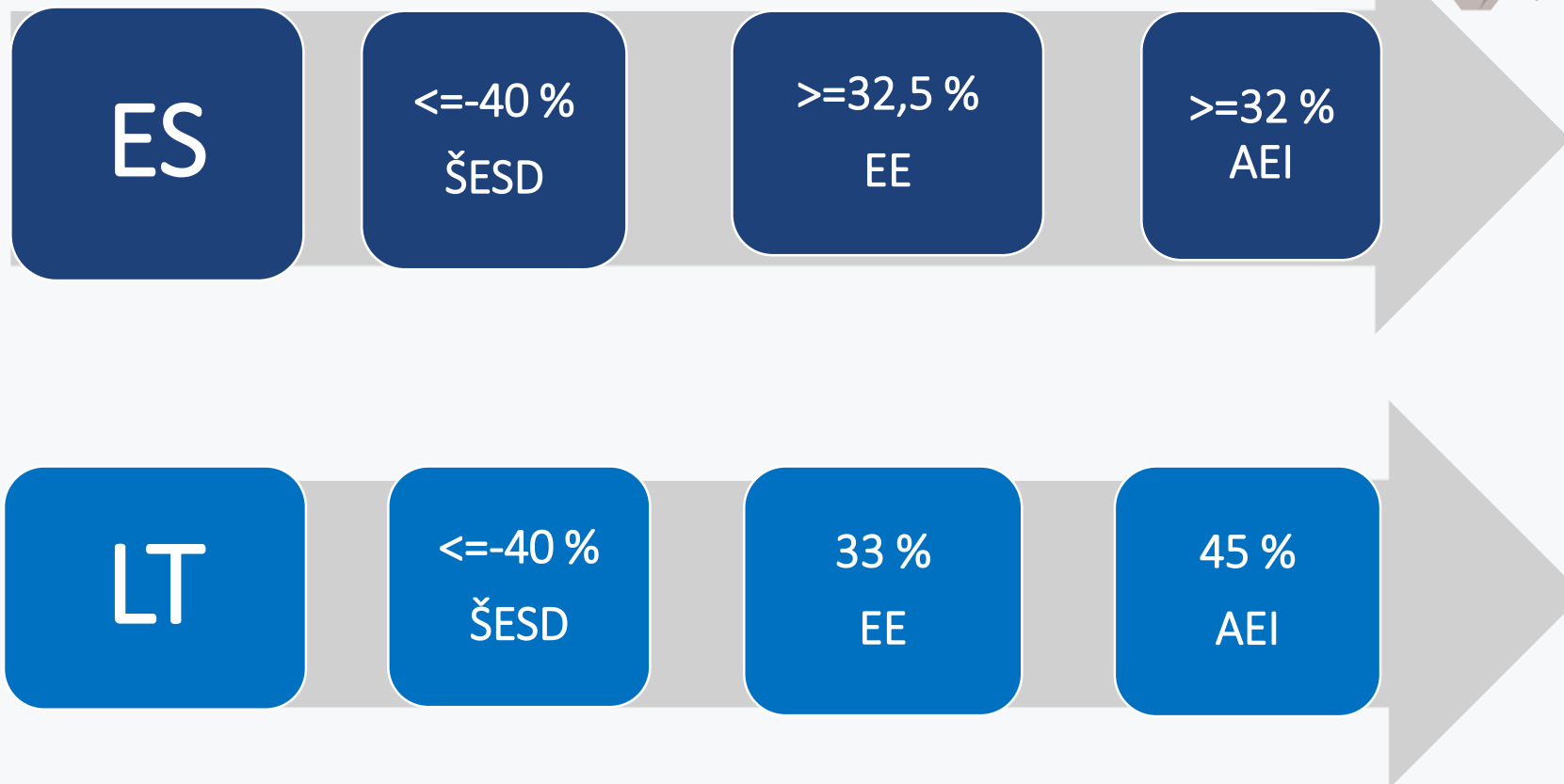
Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui

10 UŽDAVINIŲ:

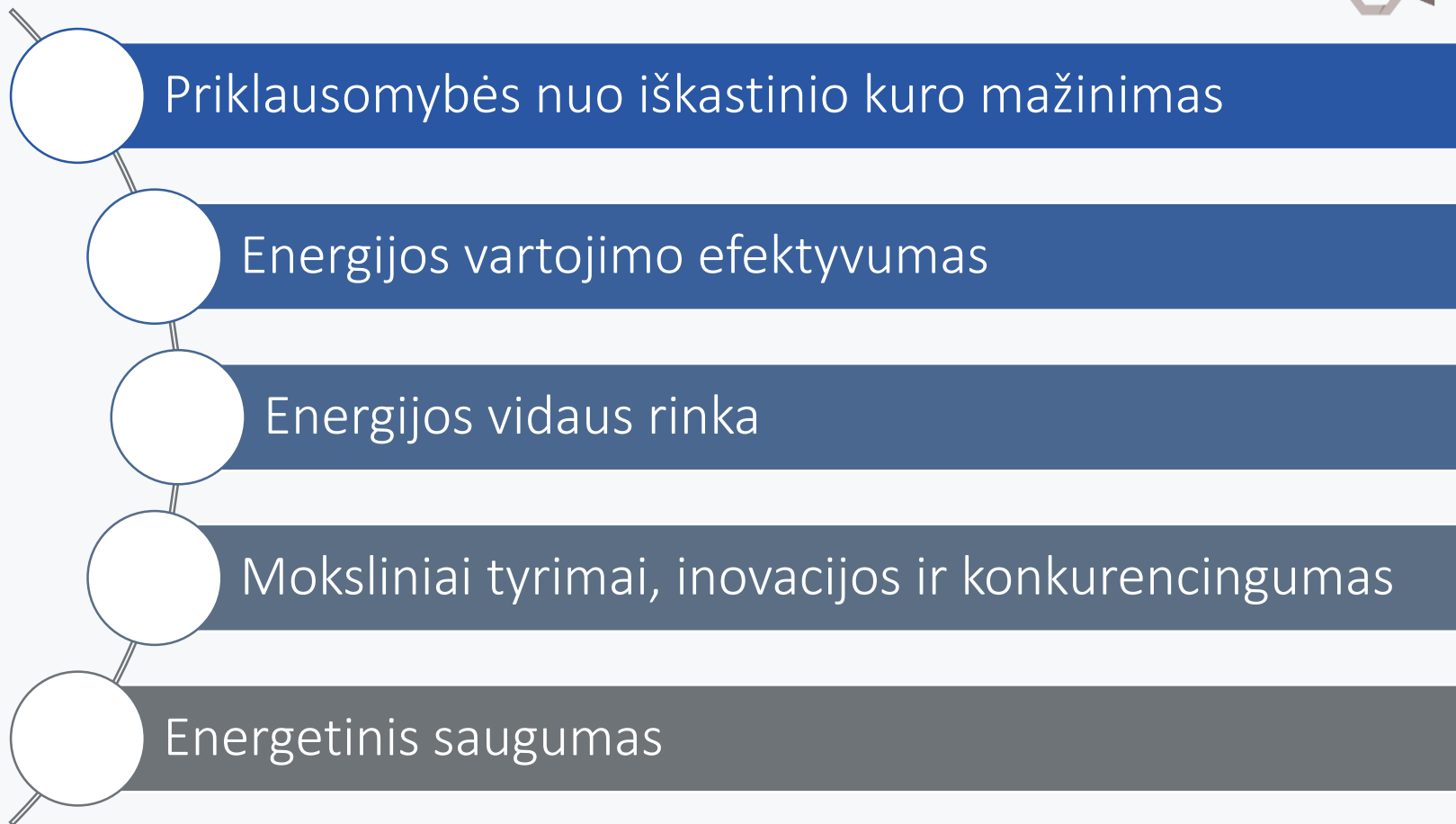
- *Didinti atsinaujinančių degalų vartojimą bei skatinti darnų judumą*
- *Plėtoti tvarų ūkininkavimą*
- *Pereiti prie žiedinės ekonomikos*
- *Didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą*
- *Didinti energijos vartojimo efektyvumą*
- *Stiprinti aplinkos būklės monitoringą*
- *Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą*
- *Išsaugoti biologinę įvairovę bei darnų gamtos išteklių naudojimą*
- *Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti*
- *Saugiai uždaryti Ignalinos atominę elektrinę*

ES IR LT ENERGETIKOS IR KLIMATO POLITIKOS TIKSLAI 2030 M.

❑ Šiems tikslams pasiekti Europoje reikalinga **180 mlrd. EUR** papildomų investicijų kasmet.

2021–2030 M. NACIONALINIS ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES PLANAS (NECP)

ES PRIORITETAI 2021-2027 M. – 25 % ES BIUDŽETO

„Pirmiausia – energijos vartojimo efektyvumas“

Žalesnė Europa

Žalesnė Lietuva

ENERGIJOS EFEKTYVUMAS	ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI	ŽIEDINĖ EKONOMIKA	KOVA SU KLIMATO KAITA
<ul style="list-style-type: none">Gyvenamieji ir viešieji pastatai bei įmonėsPažangieji elektros skirstymo tinklai ir kaupimo sprendimai	<ul style="list-style-type: none">AEI mažos galios įrenginiai arti vartotojo, įmonės ar bendruomenėsAEI šildymo sektoriuje	<ul style="list-style-type: none">Atliekų prevencija, pakartotinis naudojimas, perdirbimas – alternatyva žaliavoms	<ul style="list-style-type: none">Ne kova su pasekmėmis, o prisitaikymas, rizikos prevencija ir atsparumas nelaimėms

**2 KARTUS DAUGIAU (> 832 mln. EUR) ES lėšų
Žalesnei Lietuvai**

FINANSAVIMO ŠALTINIŲ PASIŪLA

ES finansavimo šaltiniai:

- ES struktūriniai fondai (ERPF, SF, ESF+)
- Europos infrastruktūros tinklų priemonė (CEF)
- Europos kaimynystės priemonė (ENI – LT-RU, LT-LV-BLR,)
- Klimato kaitos specialioji programa (KKSP)
- Europos pagalbos labiausiai skurstantiems fondas (FEAD)
- ES vidaus saugumo fondo programa 2014-2020 (ISF)
- Norvegų ir EEE parama
- Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas (EJRŽF)
- Lietuvos kaimo plėtros programa (LKPP)
- INTERREG programos
- Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektų programa
- Ignalinos programa
- Prieglobsčio ir migracijos fondas
- Struktūrinių reformų rėmimo programa
- Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)

Nacionaliniai šaltiniai:

- Valstybės investicijų programa
- Pajamos iš valstybės turto
- Investavimas į vertybinius popierius, Skolinimasis rinkoje
- Pajamos iš valstybės įmonių ir kt.

54 Finansavimo šaltiniai:

- ES – 15
- Nacionaliniai – 4
- Kiti – 35

FINANSAVIMO ŠALTINIŲ PASIŪLA

Kiti galimi finansavimo šaltiniai:

- EUREKA
- EUROSTARS
- Horizontas2020
- Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė
- Partnerystės instrumentas
- CEF
- EK Žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo programa;
- COSME
- EK teisingumo programa
- EK priemonė prisidedanti prie stabilumo ir taikos (ICSP)
- EU AID volunteers
- Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė
- EK skubios pagalbos palaikymo priemonė
- Europa piliečiams
- ES trečioji sveikatos programa 2014-2020;
- ERASMUS+
- Europos strateginių investicijų fondas „Junkerio planas“
- INTERACT
- URBACTIII
- Teisių, lygybės ir pilietybės programa (REC)
- COST ES šalių bendradarbiavimo programa mokslo ir technologijų srityje
- Perikles 2020
- Viešojo administravimo institucijų, įmonių ir piliečių sąveikumo sprendimai
- HeraculeIII
- Kūrybiška Europa (CEP)
- Muitinė2020
- ES solidarumo fondas
- LIFE
- Šiaurės šalių ministrų tarybos programa
- TATENA techninio bendradarbiavimo programa
- Modernizavimo fondas
- Inovacijų fondas
- Sveikatos ir maisto saugos programa
- Vartotojų programa 2014-2020
- EASI (Užimtumo ir socialinių inovacijų programa) FISCALIS2020

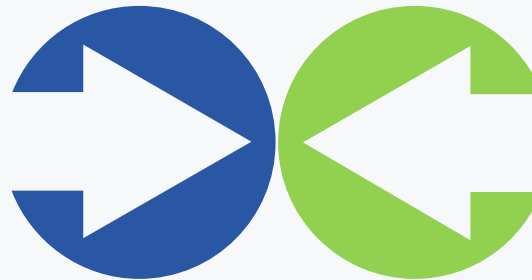
ES INVESTICIJOS 2014-2020 M. – ESAME PAŽENGĘ

Energijos efektyvumo
didinimui ir atsinaujinančių išteklių energijos
gamybos ir naudojimo skatinimui
skirtos ES lėšos

793,6 mln. Eur

Subsidijų forma
11 priemonių
372,7 mln. Eur

Finansinės priemonės
Įsteigti 5 fondai
420,9 mln. Eur
+
619,2 mln. Eur
pritraukta privačių lėšų

TVARIŲ MIESTŲ FINANSAVIMO INICIATYVA

- Dviračių dalijimosi sistemos
- Greitasis pervežimas autobusais
- Autobusai, kurių išmetamų teršalų kiekis mažas ir lygus nuliui
- Efektyvūs nauji pastatai
- Savivaldybės pastatų modernizavimas
- Į tranzitą orientuota plėtra
- Įperkamas būstas

Informacijos šaltinis: <http://financingsustainablecities.org/>

VIENTELĖ ATEITIS KURIAŲ TURIME - ŽALIA!

